

Datum

28 januari 2020

Onderwerp

Strategische agenda's regionale
samenwerkingsverbanden

Aantal bijlagen

6

Wat adviseert het college te besluiten?

voor het continueren van de regionale samenwerking in Noordoost Brabant:

1. Regio Noordoost Brabant:

- a. vast te stellen van de Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' van Regio Noordoost Brabant;*
- b. kennis te nemen van het basisdocument voor de samenwerkingsafspraken van Regio Noordoost Brabant;*
- c. in te stemmen met het verlengen van de samenwerking op basis van het convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024'.*

2. Stichting AgriFood Capital:

- a. kennis te nemen van de nieuwe Strategische Agenda 2030 van de Stichting AgriFood Capital.*

3. Noordoost Brabant Werkt:

- a. kennis te nemen van de strategische WERKagenda 'Op weg naar 2030' van Noordoost Brabant Werkt;*
- b. akkoord te gaan met financiële bijdrage van € 1,00 per inwoner per jaar aan de strategische WERKagenda 'Op weg naar 2030' van Noordoost Brabant Werkt voor de periode 2021 tot en met 2024.*

Wat is de aanleiding voor dit advies?

In het afgelopen jaar is er in Noordoost Brabant gewerkt aan een drietal agenda's, te weten:

- 1. Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' van de Regio Noordoost Brabant (overheidssamenwerking) (zie bijlage 2)*
- 2. Strategische Agenda van Stichting AgriFood Capital 2030 (economische samenwerking van overheden, ondernemers en kennisinstellingen)(zie bijlage 3);*
- 3. De strategische WERKagenda 'Op weg naar 2030' van Noordoost Brabant Werkt (samenwerking van overheden, bedrijfsleven, onderwijs en sociale partners op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt)(zie bijlage 4).*

Met dit raadsvoorstel gaan wij hierop nader in. Daarnaast geven wij een toelichting op de samenwerkingsafspraken, zoals vastgelegd in een basisdocument en het convenant om de intergemeentelijke samenwerking te verlengen voor de periode 2021-2024. Voor een meer uitgebreide toelichting op deze onderwerpen verwijzen wij u naar het bijgevoegde 'Basis raadsvoorstel regionale samenwerking 2021-2024' (zie bijlage 1) dat wij van de regio hebben ontvangen.

Welk resultaat willen we bereiken?

Rond 2009 vonden werkgevers, onderwijsinstellingen en overheden elkaar regionaal in de opgave naar een goed functionerende arbeidsmarkt. Enkele jaren geleden hebben de regiopartners nut en noodzaak ontdekt om ook andere uitdagingen samen op de schaal van Noordoost Brabant op te pakken door AgrifoodCapital op te richten en door ook de samenwerkende overheden te verenigen in Regio Noordoost Brabant.

Omgaan met veranderingen: dat is de grootste uitdaging van Noordoost-Brabant.

De Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' van Regio Noordoost Brabant geeft richting aan wat we samen als gemeenten en waterschappen kunnen doen: wat we in de regio samen als gezamenlijke opgaven zien. De regionale opgaven vormen ook de verbinding tussen de Samenwerkingsagenda van de overheden enerzijds, en de Strategische Agenda's van de betrokken overheden, bedrijven en kennisinstellingen in AgriFood Capital en in Noordoost Brabant Werkt anderzijds.

Welke argumenten zijn er voor dit advies? (=want)

De motivering om als overheden in regionaal verband samen te werken is uiteenlopend en zeker geen doel op zich. Overwegingen om in regionaal verband de samenwerking op te zoeken zijn onder meer:

- vraagstukken kunnen beter, sneller of goedkoper samen met andere gemeenten worden opgelost;
- hogere overheden willen met één sterke partij aan tafel in plaats van met diverse afzonderlijke partijen die mogelijk met verschillende monden praten;
- behoefte aan onderhandelingsmacht om subsidies te verkrijgen;
- verplichting tot samenwerking in het kader van de Participatiewet, vorming regionaal werkbedrijf, aanpak voorkomen voortijdig school verlaten en regionale afstemming op het gebied van woningbouw, bedrijventerreinen en detailhandel;
- opgaven reiken in geografisch opzicht verder dan de contouren van de eigen gemeentegrenzen zoals bijvoorbeeld natuurnetwerken en infrastructurele maatregelen;
- verplichting regionale energiestrategie;
- behoefte aan kennisdeling.

De drie agenda's van Regio Noordoost Brabant, Agrifood Capital en Noordoost Brabant Werkt! staan niet op zichzelf. Ze vormen een gezamenlijk antwoord op de uitdagingen die op de regio afkomen. De eerder toegelichte maatschappelijke en economische uitdagingen vragen om een gezamenlijke en opgavegerichte benadering waarbij verschillende overheden, op meerdere schaalniveaus, met ondernemers, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en inwoners samenwerken. Onderstaand een korte toelichting op de 3 drie agenda's en hun onderlinge relaties.

- Samenwerkingsagenda 'Richting 2030'
De Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' van Regio Noordoost Brabant geeft richting aan wat we samen als gemeenten en waterschappen kunnen doen. De agenda van Regio Noordoost Brabant richt zich op mobiliteit en ruimte, leefomgeving (onder andere klimaat en energie) en vestigingsklimaat. De ambitie is een slimme, veerkrachtige regio, op weg naar een circulaire economie. Een regio met ruimte om te pionieren, waarin hard wordt gewerkt en het leven nog steeds goed is. Een regio waarin ook stad en platteland met elkaar in balans zijn.
- Strategische Agenda AgriFood Capital 2030
Bij de oprichting van AgriFood Capital in 2014 is op basis van een economische analyse in de regio gekozen voor een focus op het agrifoodcluster als stuwende sector. Vandaag de dag is dit nog steeds een belangrijk economische cluster in de regio hoewel de regio economisch ook sterk is in de sectoren hightech, ICT/data en logistiek. In de Strategische Agenda van de Stichting AgriFood Capital staan 3 maatschappelijke opgaven centraal. Dit zijn de transitie

naar een duurzame landbouw, het tegengaan van verspilling en de ontwikkeling van nieuwe voedselconcepten.

- WERKagenda 'Op weg naar 2030'

De strategische WERKagenda van ondernemers, onderwijsinstellingen, sociale partners en overheden, samenwerkend in Noordoost Brabant Werkt, is breed. Het geeft invulling aan de wettelijke regionale samenwerkingen en taken; Regionaal Werkbedrijf en de aanpak Voorkomen Voortijdig Schoolverlaten en kwetsbare jongeren. De agenda richt zich ook op de wat langere termijn richting een veerkrachtige arbeidsmarkt.

- Binding lokale agenda

De opgaves voor de regio Noordoost Brabant zijn veelal ook de opgaves waar de gemeente Oss voor staat. Provincies en Rijk organiseren overleg, afstemming en lobby niet meer op lokaal niveau met individuele gemeenten, maar ook zij zoeken de regionale samenwerking als partner. In gezamenlijkheid kan er meer bereikt worden, zoals bijv. de lobby voor de A50 van de samenwerkende overheden en ondernemers heeft laten zien. En ook bijvoorbeeld de opgave voor de energietransitie kan niet op individueel gemeentelijk niveau opgelost worden. Gemeenten hebben elkaar nodig om tot een volwaardig bod te komen. Dit wordt via de regionale energiestrategie (RES) georganiseerd.

Ook de opgaves voor woningbouw en (innovatieve) bedrijvigheid krijgen in de regionale samenwerking veel aandacht. Zonder dit overleg komen er geen oplossingen.

In het begin van de regionale samenwerking is er vele discussie geweest over de nut en noodzaak van AgrifoodCapital voor Oss specifiek. Het profiel van Agrifood Capital sloot niet goed aan op het economisch profiel van de gemeente Oss. Daardoor zag men weinig kansen om gebruik te maken van de regionale samenwerking. Nu de nieuwe strategische agenda's met meer draagvlak zijn opgesteld, past het profiel van AgrifoodCapital Oss beter. In de nieuwe economische agenda voor de gemeente Oss kan daar nog beter op ingespeeld worden. De samenwerking in de arbeidsmarktregio is voor een belangrijk deel een wettelijke verplichting, namelijk in het Regionaal Werkbedrijf en de aanpak VSV/Kwetsbare jongeren. Met de bijdrage vanuit gemeenten houden we het Regionaal Werkbedrijf inclusief coördinatie van het Werkgeversservicepunt, in stand. Het Regionaal Werkbedrijf zorgt voor matches van mensen met werk. Voor arbeidsbeperkten realiseert het WSP de banenafspraken en als dat niet kan beschut werk.

Met de gemeentelijke bijdrage wordt ook de coördinatie van het bredere arbeidsmarktprogramma gefinancierd. Zo kunnen we regionaal beleid voorbereiden en diverse uitvoeringsprojecten starten.

Wat zijn tegenargumenten of risico's? (=maar)

- Niet alle onderwerpen die regionaal opgepakt worden zijn even belangrijk voor de gemeente Oss. In de regionale samenwerking geldt de democratische keuze van de meerderheid.
- Regionale samenwerking op onderwerpen kan leiden tot uitkomsten en adviezen waar Oss zelfstandig andere keuzes had willen maken. Dit gaat uiteraard gepaard met keuzes voor de inzet van middelen en menskracht.
- Regionale samenwerking gaat over het verdelen van het zoet en dus ook het zuur.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

De basisbijdragen aan de regionale samenwerking waren in de voorgaande periode totaal € 4,00 per inwoner:

1. € 3,00 per inwoner per jaar voor Regio Noordoost Brabant, waarvan inbegrepen een vaste jaarlijkse bijdrage aan AgriFood Capital van (€ 1.006.000).
2. € 1,00 per inwoner per jaar voor Noordoost Brabant Werkt.

Wij stellen voor deze bedragen in beginsel te handhaven voor de periode 2021-2024. De middelen voor AgriFood Capital worden ook gekoppeld aan inwonersaantallen. De verdeling van de € 4,00 per inwoner wordt dan:

1. € 1,56 per inwoner per jaar voor Regio Noordoost Brabant.
2. € 1,44 per inwoner per jaar voor AgriFood Capital.
3. € 1,00 per inwoner per jaar voor Noordoost Brabant Werkt.

Deze uitgaven zijn voor een deel structureel opgenomen in onze begroting. De € 3,00 per inwoner voor de Regio Noordoost Brabant/AgrifoodCapital opgenomen.

Voor de bijdrage aan het arbeidsmarktprogramma moeten opnieuw middelen worden vrijgemaakt.

We stellen voor om deze € 1,00 euro per inwoner per jaar op te nemen in de aanstaande kadernota/ marap voor de periode vanaf 2021 tot en met 2024.

Naast de basisbijdragen kunnen additionele menskracht en middelen nodig zijn. De opgaven worden opgepakt met een 'coalitie van de bereidwilligen'. Wie mee wil doen, bepaalt mede de ambitie en de inzet van capaciteit en middelen. Deelnemers van zo'n coalitie kunnen daarbij gebruik maken van bestaande budgetten en capaciteit van de eigen gemeente. De

portefeuillehouders hebben een grote rol bij de invulling van de regionale jaarplannen en begrotingen. De jaarplannen en begrotingen worden ook voor zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden.

b. Communicatie

Dit besluit wordt in alle gemeenten van de regio Noordoost Brabant genomen. De strategische agenda's van de drie organisaties zijn heel breed en met elkaar verweven. Van innovatie naar de arbeidsmarkt naar infrastructuur en energieopgaves. Op allerlei manieren zullen ondernemers, onderwijsinstellingen en bewoners de gevolgen van deze agenda's ondervinden, waarmee we beter voorbereid zijn op de toekomstige ontwikkelingen en uitdagingen.

c. Uitvoering

Het samenspel tussen raadsleden, bestuurders en ambtenaren binnen de gemeente zelf verdient extra aandacht. Door elkaar beter te informeren en te betrekken, kan iedereen zijn rol binnen de regionale samenwerking beter pakken. De aanbevelingen uit het onderzoek zijn verwerkt in de Samenwerkingsagenda en in de organisatie van de samenwerking. Voor het interne samenspel tussen gemeenteraden en colleges staan de gemeenten zelf aan de lat. Tijdens de Regioreis hebben we in de regio samen ook een aantal principes van samenwerking opgehaald. Deze staan in de Samenwerkingsagenda onder "Samen doen en laten zien wat we doen". De colleges en dagelijkse besturen waterschappen moeten zorgdragen voor een adequate uitvoering. Hiervoor hebben zij gezamenlijk een aantal uitgangspunten geformuleerd en uitgewerkt in een basisdocument van samenwerkingsafspraken opgesteld (bijlage 5). Dit wordt nog verder uitgewerkt. Zo bepalen bijvoorbeeld de gemeenteraden zelf de nadere invulling van paragraaf 3a van deze samenwerkingsagenda.

Instemming convenant Om de samenwerking in Regio Noordoost Brabant juridisch te borgen is een convenant opgesteld (bijlage 6). Formeel gezien is de verlenging van het convenant voor de overheidssamenwerking een bevoegdheid van het college en dient uw raad hierover slechts te worden geïnformeerd. Wij willen de samenwerking in Regio Noordoost Brabant echter continueren met draagvlak binnen uw raad. Gezien het belang dat zowel uw raad als uw college hecht aan transparantie in de regionale samenwerking wordt uw raad instemming gevraagd voor de verlenging van het convenant. Daarna gaan de colleges het convenant vaststellen en ondertekenen.

De samenwerking van de gemeenten in de netwerkorganisatie van Noordoost Brabant Werkt staat beschreven in de hoofdstukken, 'Aan de Slag' en 'Netwerkorganisatie' van de

strategische WERKagenda. De organisatie van AgriFood Capital staat beschreven in het hoofdstuk 'AgriFood Capital'.

d. Overlegd met

De agenda's van Regio Noordoost Brabant en AgriFood Capital zijn in één proces voorbereid: 'Samen op Regioreis'. Tijdens deze reis hebben we in de regio samen breed opgehaald bij gemeenteraden, colleges van B&W en ambtenaren van de 17 aangesloten gemeenten en bij de dagelijkse en algemene besturen van de 2 aangesloten waterschappen. Al het opgehaalde is gedeeld met alle betrokkenen (www.samenopregioreis.nl) en is getoetst bij maatschappelijke organisaties en bij de provincie Noord-Brabant.

De agenda van Noordoost Brabant Werkt is voorbereid met bestuurders en sleutelpersonen uit de hele regio. Er is in verschillende sessies input opgehaald bij werkgevers, sociale partners, onderwijsinstellingen, gemeenten, UWV, de werk- en ontwikkelbedrijven en de regionale cliëntenraad. Tijdens 'Samen op Regioreis' zijn via de lijn 'menskracht' ook bouwstenen aangeleverd.

Op 23 oktober jl. bent u tijdens de raadsledenbijeenkomst in Oss geïnformeerd over de drie agenda's en de belangrijkste opgaven waar de regio voor staat en hoe we in de regio samen de samenwerking in deze nieuwe periode (2021-2024) vorm willen gaan geven. De belangrijkste uitkomsten daarvan vindt u ook op www.samenopregioreis.nl.

Er wordt een Verenigde Voorbereidende Bijeenkomst van Gemeenteraden en Waterschappen georganiseerd. Een experiment en uitnodiging aan alle gemeenteraden en algemene besturen van de waterschappen om gezamenlijk de meningsvorming voor te bereiden. In het gehouden 'rondje langs de raden' is het een breed gedeelde wens om als raadsleden gezamenlijk deze voorbespreking te kunnen voeren.

Vervolgens vindt de besluitvorming per gemeente en waterschap plaats. De opiniërende bijeenkomst is in de afzonderlijke raadscommissies. Vanwege de inhoudelijke koppeling is het belangrijk dat deze opinie wordt gevormd binnen alle met de regionale Samenwerkingsagenda betrokken raadscommissies. Definitieve besluitvorming vindt vervolgens plaats in de afzonderlijke gemeenteraden en algemene besturen van de waterschappen (uiterlijk voor 1 april 2020).

Voor dit voorstel in de gemeente Oss specifiek is overlegd met:

- G.van Uuden (F&C)
  - D.Ewalds (LWE)
  - I. Rouwenhorst (Programmamanager Werk, Inkomen en Onderwijs)
-

Samenvatting (=korte inhoud)

In 2019 hebben zowel Regio Noordoost Brabant, Agrifood Capital als Noordoost Brabant Werkt! een uitgebreid proces doorlopen om tot nieuwe strategische agenda's te komen voor de periode tot 2030. Op basis van evaluaties, een rapport van de rekenkamercommissie Sint-Michielsgestel, Boxtel en Bernheze en uitgebreide consultaties met de raden, ondernemers en onderwijsinstellingen zijn deze drie agenda's tot stand gekomen. Daarbij is er naar inhoud gekeken, maar ook naar de wijze van samenwerking. Daarover is bijgevoegd een samenwerkingsconvenant.